

Nærings- og fiskeridepartementet

Sendt pr. e-post til: postmottak@nfd.dep.no

Med kopi til: cgl@nfd.dep.no

Deres ref.: 20/4584-1

Dato: 19. mai 2020

Vår ref.: 299138

Høring – forslag til midlertidig lov om utsettelse av fristene for fastsettelse av årsregnskap mv. og avholdelse av ordinær generalforsamling mv. for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19

1 INNLEDNING

Vi viser til departementets høringsbrev av 15. mai 2020 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sondrer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for selskapsrett. Lovutvalget består av Atle Degré (leder), Tor Bechmann, Stig Berge, Ørjan Nilsen, Hedvig Bugge Reiersen og Karl Otto Tveter.

2 ADVOKATFORENINGENS MERKNADER TIL LOVFORSLAGET

2.1 Frist for å fastsette årsregnskap, årsberetning, revisjonsberetning mv.

Etter departementets vurdering foreligger det "*tungtveiende grunner*" for å utsette fristen for fastsettelse av årsregnskap og årsberetning, samt for avgivelse av revisjonsberetningen. Advokatforeningen forstår departementet slik at vurderingen har grunnlag i innspill departementet har mottatt om at det foreligger et behov for utsettelse, og at dette behovet skyldes forhold av til dels nokså uensartet karakter. I høringsbrevet fremheves at "[u]tbruddet har medført regskapsfaglige spørsmål for de enkelte foretakene, herunder forutsetningene for videre drift" og at dette innebærer "*risiko for at regnskap avlegges basert på uriktige forutsetninger*". Videre, at "*pandemien [har] medført økte behov for bistand fra regnskapsførere og revisorer*", samtidig som disse ifølge departementet har "*redusert produksjonskapasitet*".

I høringsbrevet peker departementet kort på at utsettelse av fristene "*vil forsinke regnskapsbrukernes tilgang til regnskapene, men vil likevel kunne gi grunnlag for at regnskapene skal fremlegges så hurtig som mulig og med tilstrekkelig kvalitet*." Utover dette drøfter departementet likevel ikke hensyn som taler mot fristutsettelse.

Advokatforeningen har forståelse for at departementet arbeider under betydelig tidspress og har hatt stor arbeidsmengde i forbindelse med utbruddet av covid-19. Foreningen savner likevel en nærmere drøftelse fra departementets side av de forhold som danner grunnlag for det som etter departementets mening er "*tungtveiende grunner*" i favør av fristutsettelse. Det er vanskelig å etterprøve om for eksempel "*redusert produksjonskapasitet*" hos regnskapsfører og revisorer er tilstrekkelig omfattende til at det reelt sett begrunner midlertidig utsettelse av fristene for fastsettelse av årsregnskap mv og om de "*regnskapsfaglige spørsmålene*" som følge av den ekstraordinære situasjonen er av en slik karakter at de begrunner midlertidig fristutsettelse.

Når det gjelder den regnskapsfaglige vurderingen av forutsetningene for fortsatt drift er denne skjønnsmessig, og kan i sin alminnelighet etter omstendighetene være utfordrende og beheftet med usikkerhet. Dersom det er usikkerhet skal det etter regnskapsloven redegjøres for dette. Dersom det er tvil om fortsatt drift, vil styret etter omstendighetene ha plikt til å iverksette tiltak etter foretakslovene og foretaket vil etter omstendighetene ha plikt til å avstå fra å pådra seg nye forpliktelser. Dersom styrets handleplikt etter aksjelovene har inntrådt, skal det opplyses om det er besluttet eller iverksatt tiltak for å sikre selskapets drift. Dette gjelder uavhengig av om regnskapet er avlagt eller under utarbeidelse. Mot denne bakgrunn kunne Advokatforeningen ønsket seg at departementet i større grad redegjorde nærmere for de regnskapsfaglige spørsmål og risikoen for at regnskap avlegges basert på uriktige forutsetninger som departementet mener begrunner en midlertidig utsettelse av fristene for fastsetting av årsregnskapet mv. Dette ville ha bidratt til å legitimere et midlertidig unntak fra fristene fastsetting av årsregnskap mv, og gitt grunnlag for en avveining mellom de hensyn som taler for og imot et slikt unntak.

Prinsipielt mener Advokatforeningen at det i en ekstraordinær usikker makroøkonomisk tid, og hvor foretakene opererer i markeder hvor det er vanskelig å forutsi grunnlaget for fortsatt drift i den nærmeste fremtid er særlig viktig at regnskap mv. fastsettes fordi dette vil kunne virke skjerpene på foretakenes ledelse og bidra til bevissthet rundt de plikter som påhviler ledelsen og som fra lovgivers side har som formål blant annet å forebygge konkurser. Vi føyer til at det er flere bedrifter som i juni måned vil kunne være ekstra utsatte som følge av blant annet forfall av mva og feriepenger til de ansatte. Dette er forhold som skjerper ledelsens plikter i forbindelse med løpende oppfølging av selskapets egenkapital og

likviditet, herunder om forutsetningen for fortsatt drift er til stede.

De hensyn som begrunner forslaget vil for visse bransjer eller enkelte foretak også oppstå i andre år uten at de av den grunn gis noen forlengelse.

I høringsbrevet peker departementet også på at forsinket innsendelse av årsregnskapet mv. vil innebære brudd på regnskapslovgivningen og etter omstendighetene relevante fristregler i foretakslovene. For foretakene er det i seg selv uheldig å oversitte regnskapslovgivningens og foretakslovgivningens frister på dette området, og det vil for foretakets ledelse også kunne oppleves som ubehagelig. Uavhengig av utbruddet av covid-19 vil fristoversittelse kunne skje, i praksis typisk ved fastsettelse av årsregnskap mv. for foretak som er i en økonomisk utfordrende situasjon. Der vil det for eksempel kunne være utfordrende for styret å gjøre en forsvarlig vurdering av forutsetningen for fortsatt drift, og etter omstendighetene vil det kunne være uenigheter mellom styret og revisor knyttet til blant annet denne forutsetningen som kan gjøre det vanskelig å få fastsatt regnskapet innenfor loves frister.

Fristoversittelse sanksjoneres med forsinkelsesgebyr, jf. regnskapsloven § 8-3 første ledd. Gebyret kan likevel på nærmere vilkår ettergis av regnskapsregisteret, jf. regnskapsregisteret § 8-3 fjerde ledd.

Advokatforeningen vil tro at vilkårene for ettergivelse er praktiske der forsinket innsending skyldes manglende kapasitet hos regnskapsfører og revisor, og også der forsinkelsen har andre praktiske forklaringer som følge av covid-19 situasjonen. Fristoversittelse kan etter omstendighetene også straffesanksjoneres, jf. regnskapsloven § 8-5. Den praktiske sanksjonen ved sen innsendelse av regnskap er gebyr etter regnskapsloven § 8-3. Advokatforeningen kan mot denne bakgrunn ikke se at konsekvensene ved eventuell overtredelse av fristen for fastsetting av regnskapet er tilstrekkelig byrdefulle til å begrunne et midlertidig unntak fra disse fristene. Et alternativ til en generell utsettelse for alle foretak, kunne være midlertidige endringer i forskriftens utmålingsregler eller prinsipper for praktisering av ettergivelse.

2.2 Frist for å avholde ordinær generalforsamling og ordinært årsmøte

Advokatforeningen savner på dette punkt en noe bredere drøftelse av det faktiske behovet. Avholdelse av styremøter og generalforsamling uten fysisk møte krever i utgangspunktet ikke avanserte tekniske løsninger eller dyp teknisk kunnskap. Foreningens erfaring er at der det er vilje hos foretaket til å få gjennomført ordinær generalforsamling eller årsmøte i den ekstraordinære situasjonen som nå har inntruffet, lar dette seg som den store praktiske hovedregel gjøre. Dette gjelder foretak av ulik karakter, medlems-/eiermasse og uavhengig av økonomiske ressurser og eventuell administrasjon som kan bidra i forbindelse med gjennomføringen.

Jens Johan Hjort
leder

Vennlig hilsen

Merete Smith
generalsekretær

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no

